

STATI IN OBSTATI

JURIJ PAVEL EMERŠIČ

Govor ob priložnosti spominske svečanosti na Teharja v nedeljo, 5. oktobra.

Dragi svojci in prijatelji mučencev.

V čast mi je govoriti Vam na kraju, od koder so Vaši dragi šli v nebesa. Možje in žene, fantje in dekleta, otroci in dojenčki. Prava nebeška armada. Titovi partizani so takrat pod Triglav prinesli kulturo smrti, ki so se ji naši mučenci uprli, se proti njej borili, bili izdani in pomorjeni. Opustošeni Sloveniji so zavladali leni, klečplazni in neumni Homo sovieticus. Tako vladajoče komuniste v knjigi Zlo stoletja opiše francoski zgodovinar Alain Besanson. In jim predlaga resno zdravljenje na psihiatriji.

Po več kot 20 letih samostojne slovenske države je vsem že upam jasno, da so se ob prehodu v formalno demokracijo Homo sovieticus obdržali na oblasti. Lenobe, klečplaznosti in neumnosti niso ozdravili, ampak so jih naredili za vrlino. Svojega temeljnega poslanstva, to je ubijanja, v urejenih mednarodnih razmerah sicer ne morejo izvajati. Zato so se prilagodili zgodovinskemu trenutku in v danih okvirjih uresničujejo svojo sprevrženo vizijo. Prstne odtise danes puščajo na vseh ključnih družbenih in oblastnih nivojih. Tolerirajo in celo nagrajujejo zločince, zapirajo pa nič krive in arhive ... Posebej ljubosumno bdijo prav nad zgodovino. Njih oblast je namreč utemeljena na lažnem in nepoglobljenem prikazovanju predvojnih in medvojnih razmer. A zgodovina ni vesoljna sodba, je zapisal veliki filozof Milan Komar. Tudi zgodovina bo, kot vsak posameznik in narod, morala pred božji stol. Morda bo že naslednja generacija bolj sočutna in razumna in se bo sedanjim zgodovinarjem smejala, jih pomilovala, ali pa jih obsojala kot aparatčike režima... Zgodovina ni vesoljna sodba. Za nas, ki verujemo, je namreč zadnja pritožbena inštanca veliko višje kot na Miklošičevi ali pa v Strassbourgu. Na tistem sodišču bo Bog sodil po pravi in resnici!

Spravo potrebujemo, nam pravijo ... Tukaj zbrani sprave ne potrebujemo. Naša srca so mirna. Tisti, ki pa tega miru nimajo, naj si pa le prizadevajo za spravo. Naj ponižno priznajo greh in prosijo za odpuščanje Boga in svoje pobitih. Šele potem naj se nam pridružijo v molitvi na Teharjah, Rogu, Krimski jami in na še več kot 600 množičnih grobiščih po Sloveniji. Z veseljem jim bomo stisnili roko in z njimi živeli v miru. Če pa zgornji pogoji niso izpolnjeni in zločinci ne prosijo odpuščanja, pa mi odpuščanje kljub temu enostransko podelimo, je tako odpuščanje nično. Po besedah Besansona predstavlja tako odpuščanje celo dodaten greh. Ker je posledica lenobe, da bi preučili zgodovinska dejstva in pomanjkanja poguma, da bi zadostili pravičnosti. Ali pa je posledica vzvišene morale, ki se naslaja nad lastno lažno krepostjo. V tem trenutku torej pogoji za odpuščanje niso izpolnjeni.

Gledati moramo v prihodnost, nam pravijo. Kako naj narod gleda v prihodnost, medtem, ko se mu pod nogami odpirajo brezna in se jaški polni trupel sesedajo? Delfsko preročišče je Solonu dalo jasno navodilo: »Grobne daritve opravi za spravo herojem domačim, knezom dežele,

ki krije naročje jih zemlje.« To je bil civilizacijski minimum vseh normalnih kultur. Minimum, ki so ga rdeči primati leta 1945 poteptali. Uničili niso samo mladih življenj, ampak oskrnili tudi njihove grobove in zasvinjali spomin na pokojne. Kateri civiliziran narod lahko na poljih smrti gleda v prihodnost? Kateri civiliziran narod zliva na množično grobišče industrijske odpadke? Kateri civiliziran narod postavi na množično grobišče golf igrišče? ... Preden usmerimo pogled v prihodnost, se bomo morali temeljito pogovoriti o naši preteklosti. Ne samo zato, da je nikoli ne ponovimo, ampak tudi zato, da ovrednotimo genocid, ki se je tukaj zgodil. Da ovrednotimo trpljenje in smrt tisočev mučencev ... Če želimo skupaj gledati v prihodnost, pogledajmo najprej preteklost. Star mongolski pregovor pravi, da tisti, ki ne pozna lastne zgodovine, ni človek, ampak neumna opica ... Pripovedujte svojim otrokom svojo družinsko zgodovino, da se Slovenija spet počloveči.

Konsenz glede preteklosti potrebujemo, nam pravijo ... Mi pa odgovarjamo: resnica za nas ni nekaj relativnega, ampak je absolutna. Resnica o naši boleči preteklosti je ena. In edina, ki nas lahko osvobodi. Ni nekje na sredini. Zato na konsenz o resnici ne pristajamo. Vem, da tukaj zbrani zelo dobro veste, kdo se je med revolucijo in obrambno vojno komu upiral in kdo je s kom ideološko kolaboriral, zato tega ne bom ponavljal. Tisti pa, ki živijo v zmoti in bi iskreno želeli v dialogu priti do resnice, jih bomo zelo veseli. Začetek dialoga bo zaznamovan z zdravljenjem spomina. Spomina, ki ga moramo očistiti zgodovinske nesnage, s katero so marksistični zgodovinarji desetletja kvarili otroke. Spomina, ki preprečuje odraslim osebam normalni dialog. Konsenz ni cilj dialoga! Naš cilj je resnica in resnico ponavljajmo, četudi bodo naša omizja prazna. Resnica, včasih neizprosna, ne potrebuje množičnega pritrdjanja. Laž je tista, ki potrebuje glasno javnomnenjsko podporo in polne Stožice. Resnica pa se ne boji tišine. Boji se samo gnilega slogaštva in iskanja konsenza za vsako ceno.

Nič se ne da narediti, nam pravijo ... V barbarizirani krajini, ki so nam jo ustvarili sprevrženi arhitekti komunizma, je edina rešitev katarzična lustracija. Danes se zdi dan, ko se bodo vremena zjasnila, zelo daleč. Morda nedosegljiv. Morda se res ne bo zgodil. A ker ne vemo ure ne dneva in je zgodovina skrivnostna in kot pravi Komar, ji nihče ne vidi do dna, nas morda tisti dan preseneti. Dan, ko bomo zapustili katakombe in glasno spregovorili o tem, kar sedaj govorimo v manjših skupinah, komemoracijah, pridigah, manjših spletnih forumih ... Biti moramo pripravljeni na ta dan. Da takrat ne bomo jecljali, ampak govorili kristalno jasno.

Nič se ne da narediti, nam pravijo ... Demokracija pri nas je danes resnično ohromljena ... A ne predajmo se malodušju. Ta je sovražnik duše in zaveznik revolucionarjev. Revolucionarjev, ki blatijo parlamentarizem in evroatlantske povezave, ki so varovalka pred totalitarizmom in balkanizacijo. Stabilna parlamentarna demokracija v Sloveniji in evropska krščanska civilizacija ostajata naš cilj. Na poti do tega cilja imamo

(Nadaljevanje na 2. strani)

Alenka je pogorela. Sedaj Violeta

Novela o slovenskem komisarju v Evropki uniji se vleče kar naprej. Spomnimo se: preden je Alenka Bratušek zapustila vlado, se je sama predlagala za to mesto. Nova vlada ni rekla ničesar. A na zaslišanjih pred evropskimi poslanci na matičnih odborih za energijo in

za desne ali socialiste proti njej. Tu gre preprosto zadeva na njeno ime, ker je odgovarjala tako, da ni dobila pozitivne ocene. To je vse,« je povedal evropski poslanec iz vrst Evropske ljudske stranke Lojze Peterle.

Vlada se je v četrtek zvečer takoj posvetovala, v petek pa posredovala javnosti novo ime - ministrico za razvoj, strateške projekte in kohezijo Violeta Bulc, ki jo je iz vrst vladne stranke SMC predlagal premier Miro Cerar, dobila pa je podporo devetih ministrov. Odločitev je sporočil tudi Junckerju. Bulčeva je po Cerarjevi oceni ustrezna za to vlogo.

Z novo kandidatko seveda niso zadovoljni v koalicijski partnerici SD, kjer so že vseskozi predlagali evropsko poslanko Tanjo Fajon, prvak Desus Karl Erjavec ocenjuje, da kandidatka nima ustreznih izkušenj, način sprejetja odločitve pa je slaba popotnica za koalicijo.

Vodja opozicijske poslanske skupine SDS Jože Tanko je povedal, da je odločitev nadaljevanje istega pristopa, kot se je zgodil pri vladi Alenke Bratušek, ko je v Bruselj poslala kandidatko, ki ni bila sprejemljiva niti za domače vladne kroge. NSi je sicer vlado pred tem pozvala, naj se po blamaži s kandidaturo Bratuškove odloči za najbolj kompetentno oziroma strokovno kandidatko ali kandidata, ki ne bo stvar političnega kupčkanja v koaliciji, ob čemer so predlagali evropskega poslanca Lojzeta Peterleta ali nekdanjo evropsko poslanko Romano Jordan. Ostalo je pri Violeti.

Violeta Bulc

okolje, so ji člani kot edini kandidatki v ekipi Jean-Claudea Junckerja prižgali rdečo luč s 112 glasovi proti in le 13 za. Ko je kazalo, da bo Juncker vztrajal pri njeni kandidaturi navkljub oceni Evropskega parlamenta, je Bratuškova sama odstopila.

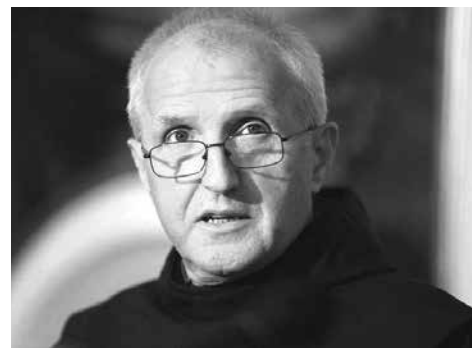
Odzivi na njeno zaslihanje so bili večinoma negativni, češ da je bila preveč splošna in da ni ponudila nobenega konkretnega odgovora. »Bratuškova svoje naloge ni dobro opravila, in tu ni nobene zarote, ki jo vidijo nekateri podporniki nekdanje premierke. Tukaj ni □lo

Živeti evangelij

Novoimenovani ljubljanski nadškof metropolit, p. Stane Zore se je na novinarski konferenci v petek, 10. oktobra, prvič srečal z novinarji. Prepričan je, da naloga, ki ga čaka, ni lahka. Med drugim je spomnil, da se je imenovanje zgodilo na praznik svetega Frančiška Asiškega, redovnega ustanovitelja frančiškanov, ki je imel željo ne le prenoviti Cerkev po Božjem naročilu, temveč živeti sveti evangelij našega Gospoda Jezusa Kristusa v Cerkvi. »V tem je vsa skrivnost njegovega življenja in njegovega nepojmljivega vpliva na sodobnike in vse kasnejše generacije kristjanov.«

Zatem pa je nadškof Zore spregovoril o evangeljski ljubezni, ki je izraz Božje bližine s človekom. Ta se po njegovih besedah ne ustavi pri naših preračunavanjih, kompromisih in zavrnitvah, ampak gre do križa in vstajenja.

P. Zore je izrazil svojo željo, da bi kot ljubljanski nadškof z vsemi kristjani in z vsemi ljudmi dobre

sožitja, dialoga in medsebojnega spoštovanja v dobro vseh nas, zlasti najbolj ubogih in najbolj ogroženih.«

V imenu ljubljanske nadškofije je nadškofa Staneta Zoreta pozdravil pomožni škof Anton Jamnik. Obljubil mu je, da bodo še naprej veliko molili zanj. Hkrati pa mu je zagotovil njihovo iskreno sodelovanje in pomoč pri njegovem odgovornem poslanstvu.

Novoimenovani nadškof metropolit se je že v četrtek, prvič odkar je bil imenovan, oglasil na nadškofiji. Tam se je srečal sodelavci na ordinariatu in z arhidiakoni. Ogedal si je tudi prostore, kjer bo delal in bival.

Kot je sporočil nadškofski tajnik, Boštjan Prevc se je nadškof Zore ob tej priložnosti srečal tudi z odborom za pripravo slovesnosti posvečenja in umestitve. Dogovorili so se, da bo škofovsko posvečenje na praznik Kristusa Kralja vesoljstva, v nedeljo, 23. novembra v ljubljanski stolnici.

VTISI IZ SLOVENIJE

Lepa, močna in božajoča knjiga

(Od našega dopisnika)

Prijatelj Tomaž mi je pred letom in pol podaril knjigo, ki je takrat nisem prežvečil, čeprav sta jo priznana pisatelja pohvalno ovrednotila: Drago Jančar je napisal, da je to lepa, močna knjiga, Boris Pahor pa, da je roman pričevanje o apokalipsi prebivalstva na avstrijskem Koroškem v nacističnem oklepu. Pri meni ni vžgala, pa sem jo pustil.

Pred tedni sem jo spet vzel v roke. Odprl sem kar neke v sredi in bral. To pot me je prevzelo in želim deliti nekaj misli z bralci; a mnogo več bodo bralci našli v knjigi sami.

V knjigi *Angel pozabe* koroška pisateljica in pesnica Maja Haderlap opisuje svoje doživljanje od otroških let naprej. V njih predstavi življenje v družini, babico in druge, predvsem odrasle. Slike so goste in iz njenega zapisa je razbrati preplet njene zgodbe z zgodbo njenih. Pahorjevo oceno, da je to opis apokalipse iz časov nacizma pa bi lahko razpotegnili tudi v povojni čas, saj nacizma uradno ni bilo več, a Slovenci tudi sicer niso bili kaj boljše obravnavani in tudi ne bi bili, če bi Avstrije ne primorali k podpisu člena 7 v njeni državni pogodbi.

Slovenija ni velika, a Slovenci smo bili razporejeni, razčetrjeni po različnih upravnih državnih tvorbah, v katerih se je življenje razvijalo drugače, čeprav so bili časi povsod težki. Slovence na avstrijskem Koroškem je druga svetovna vojna drugače prizadela, kot v drugih pokrajinah pod Nemci in Italijani. Vpoklica v nemško vojsko ni bilo mogoče drugače obiti kot s skrivanjem v gozdu,

med partizani. Družine skrivačev so zaradi tega doživljale razselitve, zapore, koncentracijska taborišča. Čeprav za Slovence ni bilo videti druge možnosti odpora kot pridružitvi se partizanom, se ti v knjigi ne rešijo sumnje, da ni bilo vse tako, kot bi moralo biti.

Spomini, more in apokalipsa se združijo z opisom misli otroka, mladostnice v družini tistega časa. Iz vsake strani veje kmečko okolje in kako se z novimi časi vse to okolje spreminja in meščani. Zanimiv je zapis doživljanja enajstletnice, ki jo pošljejo v Celovec na slovensko gimnazijo in v dijaški dom v začetkih sedemdesetih let: tam opazi, kako se njeni sovrstniki s poljubom poslovijo od svojih staršev, njej pa mama v slovo ponudi roko. Pa sklene, da bo odslej starše ob slovesu vedno poljubila.

Jančarjevemu opisu bi dodal, da je knjiga božajoča, da besede v njej božajo razbolelost, ki jo je povzročila vojna, nacizem, pa tudi posledice teh, ki se še na poseben način izražajo na očetu in v razmerju med družinskimi člani. Ali v stikih vnukinje z babico, ki je preživela koncentracijsko taborišče, pa jo vzame pod svoje okrilje in ji izkazuje svojo naklonjenost.

Maja Haderlap in njena dela so tudi dober primerek pri polemiki o slovenski literaturi, o literaturi slovenskih avtorjev. *Angel pozabe* je bil spisan v nemščini (v slovenščino je knjigo prevedel Štefan Vevar) in v izvorniku je izšel že v (vsaj) desetih ponatisih.

GB

IZ ŽIVLJENJA V ARGENTINI

TONE MIZERIT

Preveč dogodkov je potekalo v preteklem tednu, da bi lahko vse povzeli. In mnogi so bistveno važni. Skušali bomo vsaj bežno pogledati najbolj izstopajoče.

Vrhovno sodišče. Pretekli teden je umrl član vrhovnega sodišča dr. Petracchi. To je postal v nov položaj stanje najvišjega sodnega telesa. Vrhovno sodišče je bilo v Argentini vedno predmet pritiskov različnih vlad. Tradicionalno so ga sestavljali trije člani. Ko je po vojaškem režimu zmagal Alfonsín, je povišal število članov na pet, da si je zagotovil ugodne razsodbe. Število članov se namreč lahko spremeni z navadnim zakonom. Menem, je število povišal na devet in si s tem zagotovil »avtomatično večino« (5 proti 4), ki ga je spremljala ves čas njegovega vladanja. Nestor Kirchner je sledil mnenju večine, zamenjal sporne člane sodišča in zakonsko znižal njih število znova na pet. A dokler se niso upokojili ali pomrli, je število ostalo kolikor jih je pač bilo. Po smrti sodnice Argibay jih je ostalo šest. Sedaj jih je predvidenih pet. A januarja, ko bo dopolnil 75 let, bo odstopil sodnik Eugenio Zaffaroni, najbližji vladnim željam (zahtevam?). Potem je še Carlos Fayt, eden najbolj protivladnih, ki je star že 96 let, a še vedno izredno bister in aktiven. Ker je bil imenovan pred potrditvijo novega zakona, zanj ne velja predpis upokojitve ob 75 letih. Sam je zatrdil, da bo ostal na mestu dokler mu bodo moči dovolile. A kdo ima zagotovljeno življenje? To dejstvo nudi sedanji vladi možnost, da vrine »svojega« sodnika. A ni tako lahko. Novi član vrhovnega sodišča mora biti potrjen v senatu z dvotretjinsko večino. Te pa vlada nima. Vsako imenovanje bo torej moralo biti soglasno med vlado in vsaj delom opozicije. Poizkusi, da bi na to mesto imenovali vladnega strokovnjaka Zanninija, ali glavno tožilko Gils Carbó nima možnosti uspeha. To je bistveno, ker doslej je bilo Vrhovno sodišče ena glavnih zaprek za kirchnerističen namen »Hočemo vse«.

Zunanja fronta. Medtem, ko vlada stalno ponavlja že obrabljeno geslo »jastrebi ali domovina«, se opazovalci sprašujejo, koliko časa se bo to še vlečlo. Glavno vprašanje je, če bo vlada po koncu leta, ko zapade nevarnost, da bi tožbe vložili tudi tisti, ki so sprejeli poravnavo zunanega

dolga, požrla vse obljube in gesla, in kljub politični ceni zadevo uredila, ali pa bo vztrajala v svoji zakrknjenosti. V prvem primeru bi se lahko vrnila k zunanjim posojilom, kar bi ji omogočilo vsaj delno miren potek do decembra, ko se bo predsednica poslovila. V nasprotnem primeru pa bi nas čakale rastoče težave pri uvozu potrebnih industrijskih delov, plina in bencina, zdravstvenih potrebščin in še in še. Devizni sklad, ki se opevano suče okoli 28 tisoč milijonov dolarjev, je v resnici mnogo nižji. Saj samo dolg privatnih podjetij za razne uvoze sega v pet milijard ameriške valute. Polemika teče tudi z Mednarodnim denarnim skladom (FMI), ki je napovedal, da bo argentinsko gospodarstvo prihodnje leto padlo za 1,5%. Minister Kicillof je na zasedanju te mednarodne ustanove trdil, da bo Argentina dosegla rast. Domači strokovnjaki pa so še bolj pesimistični kot FMI. Slabo znamenje je tudi rastoča brezposelnost. Prav te dni so zasedale podjetniške zbornice. Ključna zadeva je, kako preprečiti nadaljnje odpuščanje delavcev. Težko bo doseči ta cilj, če makroekonomske okoliščine ne pomagajo. Te pa so odvisne od vlade, ki slepo rine z glavo skozi zid.

Politika se prebujajo. Pravzaprav ni nikdar trdno zaspala. Le stranke so vedno v umiku spričo vladnih iniciativ, pred katerimi ne vedo kako reagirati. A nahajamo se že na pragu volilnega leta. Pojavljajo se kandidati, o katerih se je treba izreči. Poraja se napetost med vlado in staro peronistično strukturo. »Graščaki«, tako po provincah kot po veleobčinah prestolnega predmestja, se ne sprijaznijo z idejo, da bi sledili gospe predsednici v njenem »strateškem umiku«. Dobro vedo, da se je po porazu težko vrniti na poveljniško mesto. Zato se množijo načrti, da bi provincijske volitve ločili od državnih. Tak primer je v provinci Santa Fe. Vladajo socialisti v povezavi z radikali. Peronisti pa bi se radi vrnili na oblast. Tega ne bodo dosegli ločeni. Zato je že prišlo do poizkusov zedinjenja. A to je mogoče le, če bodo volitve ločene: najprej provinca, potem država. Senator Reutemann (zaveznik Massa) se pogovarja z Rossijem (ultra K), za skupni nastop. Seveda, po morebitni zmagi se bodo kravo spoprijeli na predsedniških volitvah. A to je že druga zgodba.

Obletnica na Teharjah

Na prostoru nekdanjega taborišča v Bukovžlaku na Teharjah, kjer je zdaj urejen spominski park, so se v nedeljo, 5. oktobra, zbrali svojci in prijatelji tam umorjenih in od tam odpeljanih v smrt junija 1945. Prišli so tudi ljudje, ki so preživeli grozote medvojnega in povojnega nasilja, ter tisti, ki verjamejo v možnost in nujnost sprave v Sloveniji. Obletno spominsko slovesnost sta pripravila Nova slovenska zaveza in teharska župnija. Del udeležencev je prehodil tako imenovano pot žrtev od železniške postaje Celje do spominskega parka na Teharjah. Sveto mašo je daroval murskosoboški škof Peter Štumpf, sledila je akademija, na kateri sta spregovorila Franc Zabukovšek in Jurij Pavel Emeršič.

Škof Štumpf je v pridigi najprej orisal lik blaženega škofa Antona Martina Slomška, čigar god smo obhajali pred kratkim. Spomnil je, da je živel v odločilni uri za slovenstvo ter se trudil ljudem dati slovenske knjige, jih utrditi v veri, jim dati jasne moralne vrednote in jih povezati v močno narodno skupnost. Bil je za napredek, a zavračal revolucijo, opozarjal je pred strastmi, ki so netile sovraštvo do tedanjega družbenega reda in voditeljev. Njegova opozorila so po besedah škofa Šumpfa naletela na gluha ušesa in 80 let po Slomškovi smrti se je zgodilo bratomorstvo. Zaradi sovraštva, ki je ušlo nadzoru čustev, so, tako škof Štumpf,

ljudje ubijali in morili po vsej Sloveniji, tudi na Teharjah.

Po sveti maši sta zbrane v imenu organizatorja nagovorila Franc Zabukovšek iz Svetovnega slovenskega kongresa ter teolog in filozof Jurij Pavel Emeršič. Zabukovšek je dal pobudo za ureditev spominskega parka na Teharjah, saj ocenjuje, da je ta nedokončan. Kot je dejal, je treba dodati elemente, ki prikazujejo realnost dogajanj po drugi svetovni vojni. Po njegovem je treba postaviti še železniški vagon in barako, v kateri so bivali ujetniki, kar bi služilo za pogovore ter ponudbo perspektiv in literature za promocijo miru ter nesmisla vojne in nasilja. Emeršičev govor pa v celoti objavljam na uvodnem mestu.

Na Teharjah so med drugo svetovno vojno Nemci zgradili vojaško taborišče, ob koncu vojne so tam zaprli ujetnike, ki so sodelovali pri obrambi Celja. Po koncu vojne je bilo taborišče krajši čas opuščeno, konec maja 1945 so vanj namestili domobrance in nekatere civiliste, ki so se zatekli v zavezniška taborišča na avstrijskem Koroškem. Razen mladoletnikov, so vse predane pobili v enem najhujših zločinov nad slovenskim narodom.

STATI IN OBSTATI

(Nadaljevanje s 1. strani)

veliko svetilnikov. Veliko svetlih zgledov duhovnih velikanov in mučencev.

Slomšek, Mahnič, Krek, Jeglič, Rožman, Grozde, Terčelj, Ehrlich, Kralj, Halas, Tomec, Vovk in še mnogi drugi ...

Stojimo trdno na zemlji, pogled pa obračamo k njim. Oni so naši priprošnjiki in vodniki. Kaj bi oni storili na našem mestu? Njihova misel in priprošnja več tisočev mučencev nas vleče iz mlake totalitarizma in nam pomaga v tej od Turkov in komunistov opustošeni Sloveniji. Stati in obstati.

RAZMIŠLJANJA
OB ZMEDI

V skrivnostnem smo svetu ustvarjena bitja, ko se poglobljamo vanj, se dno nam odmika. Spoznanja, odkritja si lahko lastimo, a s tem si le večamo krog nepoznanja. Skrivnostim, ki našemu umu skeleč so izziv, ker sluti v stvarih jih, a težko zazna, se bližajmo vztrajno, zaupno, spoštljivo.

M.K.

SLOVENSKA VAS

62. Mladinski dan

Že nekako ustaljen program Mladinskega dne se zaenkrat

Odločali so torej tudi letos enajstmetrski streli, ki so uspeh naklonili Slovenski vasi s pomembno zaslugo domačega vratarja Marka Kocjančiča, ki se je letos poslavljaj od mladinskih turnirjev skupaj s soigralcema Davidom Rotom in Martinom Sušnikom.

Tudi letos smo nujno pavzo pred finalo izrabili za igralno srečanje starejših nad 35 let, ki jim mladinska pravila že ne dopuščajo tekmo- vanja, ne morejo pa pogasiti navdušenja za nogomet. Na eni strani domači veterani, na

očitno izkaže kot primeren, zato se v glavnih potezih vsako leto ponavlja. Najbolj vidna prenova je v osebah mladih udeležencev, saj se letno pridruži toliko novih, da je »ne poznam nobenega« že običajen komentar zlasti med odraslimi.

S sv. mašo se podčrta duhovna povezanost. Narodne noše z zastavami in vsa priprava ter sodelovanje z mladinskim petjem potrjuje zavestno pripa-

drugi pa gostje iz drugih domov. Pretiran izid v golih v prid prvih ne izraža sorazmerja pokazanega v igri, ki je tudi bila za kakega igralca poslovilna.

V odbojki je tekmovalo pet ekip. San Justo je ponovno dokazal absolutno premoč in zaslužen zasedel prvo mesto.

Večerni program sta pričela s pozdravom zvezni predsednik Luka Rome in krajevna predsednica Yamila Grbec, nato pa so mladi izvedli še kar obširen šaljiv

dnost Cerki in je izpoved verskega prepričanja.

Sport obsega ves dan. Razni mladinski odseki navdušeno tekmujejo v dekliški odbojki in fantovskem nogometu.

V nogometnem turnirju je sodelovalo šest moštev, razdeljenih v dve skupini. Med seboj so se pomerili Morón, Slovenska vas in San Justo v eni skupini, v drugi pa Carapachay, San Martín in Ramos Mejía. Kot zmagovalca vsake sta v finalu prvenstvo odločala Slovenska vas in Ramos Mejía. V napeti tekmi sta obe obrambi prevladali nad napadi, tako da se je iztekla brez vsakega gola.

prizor, katerega avtorstvo je zanimivo skupinsko delo deklet, med katerimi je očitno odločilen delež nosila Karolina Zorko. Prikazali so štiri več ali manj zapletene situacije in kako ob njih reagirajo različni močno karakterizirani značaji.

Predstava je pritegnila močan odziv publike, za kar imajo zasluge izvajalci posameznih vlog.

Program se je s tem zaključil, izven programa smo se nato lahko še dobro okrepčali, najbolj navdušeni pa celo zavr- teli.

F.S.

VELEPOSLANIŠTVO RS

Mendoški dobri vetrovi

V okviru ciklusa »Dobri vetrovi za kulturo« (Buenos vientos para la cultura), so 1. oktobra

otvorili dvanajsto razstavo tega ciklusa, ki ga že nekaj let prireja veleposlaništvo republike Slovenije v Buenos Airesu. Tokrat sta razstavljali dve naši umetnici iz Mendoze.

Helena Hirschegger in Sonja Štumberger sta imeli priložnost pokazati svoja dela v Slovenskem domu v San Martinu. Takrat se je porodila ideja, da bi lahko razstavili tudi na veleposlaništvu.

Sonja je industrijska oblikovalka (Universidad Nacional de Cuyo). Poleg svojega poklica se posveča tudi raznim tehnikam slikanja; v zadnjih časih predvsem v akvarelu. Prejela je že več priznanj, kot prvo nagrado na »Xº Salón Nacional de Acuarelas 'Luján de las Viñas Pinta 2010'«. Ilustrirala je tudi povesti, tako kot naslovnice knjig. Dela tudi kot docentka.

Helena je začela s rezbarjenjem leta 2002 in obiskovala tečaje fakultete oblikovanja na Universidad Nacional de Cuyo, in tudi razstavlja svoja dela. Uživa v delu z lesom, in išče pri temu globino; priti do same »duše« lesa. V glavnem uporablja cedrovino, zaradi njene izrazite, silovite barve; pa tudi »raulí«.

Kot običajno je veleposlanik v nagovoru navzočim predstavil obe umetnici, v slovenščini in kastiljščini. Sledil je ogled slik in dela v lesu. Medtem sta bila na voljo kozarec in prigrizek, in popestrila klepet med obiskovalci in z umeticama.

Med lepimi slikami so posebno zanimive tri, z motivi tanga, katerih prvina ni akvarel temveč vino, s čemer pridobijo neko zanimivo barvo, ki jo je morda težko doseči z običajnimi sredstvi. Vino in Mendoza sta močno povezana!

Vse razstavljene slike so res lepe in vredne

HELENA HIRSCHEGGER

ogleda, tako kot dela v lesu, raznolika tako v motivih kot velikosti. Razstava je odprta vsakomur, ki si jo želi ogledati (in seveda je tudi možnost nabave), do srede novembra.

Možnost elektronskega stika z umeticama je pa na »hetei@hotmail.com« in pa »sonystum@yahoo.com.ar«.

Publika se je otvoritve udeležila v lepem številu. Bila je raznolika, med njimi slikarki Dolinar in Pérez-Molek. Dela slednje so ravno v načrtu za prihodnjo razstavo. Poleg rojakov je bilo tudi precej ne-Slovencev. Zanimiva je bila prisotnost slovenskega kolesarja, ki je na poti po svetu obiskal Buenos Aires in slučajno zvedel za ta dogodek.

Rok Fink

V Neaplju o slovenščini

Bruno Guyon je bil tisti, ki je pred stotimi leti v Neaplju prvi začel poučevati slovenski jezik. Tudi zato je slovenščina osrednja tema dvodnevne mednarodne simpozija, ki je potekal prve dni oktobra na tamkajšnji univerzi L'Orientale.

Na simpoziju, ki so ga pripravili prav ob stoletnici poučevanja slovenskega jezika, slovenski in tuji jezikoslovci obravnavajo težave in izzive slovenščine z različnih vidikov.

Rektorica neapeljske univerze Lida Viganoni je v uvodnem nagovoru poudarila pomen »majhnih« jezikov, kot je slovenščina, za katere zanimanje v zadnjih letih raste, saj je po njenih besedah jezikoslovje »hrbtenica« družbe in njene kulture.

»Medtem ko je bil jezik včasih eno izmed sredstev ločevanja, populističnih predsodkov, zatiranja in nerazumevanja med Slovenci in Italijani, tudi vzrok in prva žrtev naše težke zgodovine, je danes prav jezik sredstvo medsebojnega sporazumevanja, spoznavanja, strpnosti, sožitja in sodelovanja,« je poudaril slovenski veleposlanik Iztok Mirošič in nadaljeval, da nasobivanje in demokracija v Evropski uniji ter kulturna in gospodarska menjava silijo v učenje jezikov. »Na to nas opominja tudi stoletnica začetka prve

svetovne vojne, ki jo zaznamujemo prav letos.«

Zamejski Slovenec Bruno Guyon je po vstopu Italije v vojno učil slovenščine italijanske oficirje in podoficirje, ki so bili takrat v Neaplju. Poučevati jo je začel prav na današnji univerzi L'Orientale, ki se je takrat imenovala Kraljevi orientalski inštitut. Slovanski jeziki so bili v študijskem programu Orientala, najstarejše evropske sinološke šole, ki je bila ustanovljena leta 1724, že konec 19. stoletje dobrodošli. Poleg ruščine so učili tudi srbohrvaščino in slovenščino. Guyon pa je za lažje poučevanje napisal tudi slovnico slovenskega jezika.

Slovenščina se je začela vse bolj razvijati - z njo tudi knjižni prevodi - z uvedbo slavistike na univerzi v dvajsetih letih 20. stoletja, pripomoglo pa je tudi vse večje zanimanje za slovanske jezike. Število študentov je rastlo, v prvi letnik se jih je vpisalo približno 13. V svojih diplomskih nalogah so se lotevali prevodov slovenske kratke proze in dramatike v italijanski jezik, raziskovali so tudi manjšine v Italiji.

Univerza L'Orientale, ki velja za središče raziskovanja razlik in podobnosti med kulturami, se ponaša z dolgoletno tradicijo študija jezikov, kultur in družb Evrope, Azije, Afrike in Amerik.

Sodobna arhitektura Koroškem

Društvo koroških arhitektov in likovnih umetnikov DALUK je na osrednjem trgu v Slovenj Gradcu pripravilo razstavo sodobne lesene arhitekture.

Razstava **5+5 LES/HOLZ** je izbor desetih sodobnih arhitektur na Koroškem, po petih z obeh strani meje. »Namen razstave je predstaviti sodobno arhitekturo širšim množicam, kar smo lahko storili samo z zunanjo razstavo, ki smo jo postavili na osrednji trg v mestu. To se je izkazalo za zelo smelo potezo in to bomo nadalje-

ter Hiše arhitekture v Celovcu in je prva razstava, ki dve sosednji regiji s podobnimi geografskimi, klimatskimi, kulturnimi in zgodovinskimi dejavniki povezuje tudi na področju sodobne arhitekture.

»Ta povezava je zelo naravna, saj gre za dve zelo podobni okolji, pri čemer je seveda tisto na avstrijski strani večje, ekonomsko in sicer bolj napredno ter tudi organizacijsko zelo utečeno, zato sta povezovanje in pretok znanja smiselna. Tako na razstavi predstavljamo pet sodobnih arhitektur v lesu z naše strani in pet z njihove, pri čemer imajo seveda na avstrijskem Koroškem

precej večjo bazo projektov, primernih za prikaz, ti objekti so tudi večji po velikosti in javni objekti,« je še povedal Jure Kotnik.

vali tudi drugo leto, ko imamo umetniški simpozij,« je razložil Jure Kotnik, predsednik društva DALUK in kustos razstave.

Društvo DALUK povezuje arhitekto in likovne umetnike.

»Gre za področji, ki lahko lepo sodelujeta, hkrati pa zajamemo več ljudi, saj Koroški bazen kadrov ni neomejen,« je dejal Kotnik.

Izbor projektov je raznovrsten in sega vse od javnih stavb do individualne stanovanjske gradnje. Razstava je nastala v sodelovanju Društva arhitektov in likovnih umetnikov Koroške

SKA

Predavanje dr. Finka o Gosarju

V okviru zgodovinskega in družbenega odseka Slovenske kulturne akcije, je dr. Andrej Fink podal izredno zanimivo predavanje, v soboto, 13. septembra ob 20. uri, v dvorani dr. Tineta Debeljaka.

Tema predavanja »Dr. Andrej Gosar v času revolucije na Slovenskem« je vzbudila pozornost vseh tistih, ki se zanimajo za zgodovino in še posebno tistih, ki si žele osvetliti zgodovinske dogodke na Slovenskem v času pred in med drugo svetovno vojno in revolucijo.

Predavatelj je uvodoma razložil, kakšna je posredna povezava med dr. Andrejem Gosarjem in Argentino. Dr. Andrej Fink se je vzgajal pet let v zavodu v Adroguju, kjer je kot mladostnik večkrat videl in srečaval duhovnika Antona Gosarja. Ta pobožen in skromen duhovnik je bil sin dr. Andreja Gosarja. Gosar je tedanjim zavodarem večkrat s ponosom govoril o svojem očetju. Po posvetitvi je deloval kot kaplan v raznih krajih po Argentini, dokler se ni leta 1971, leto dni po očetovi smrti, vrnil v Slovenijo.

Dr. Andrej Fink je razložil, kako je beseda *krščanski socializem* v različnih predvojnih obdobjih dobivala različna tolmačenja. Dr. Andrej Gosar je bil po poklicu odvetnik, vendar so bile družbene vede njegovo najljubše področje. Gosarjev namen je bil vskladiti krščanstvo s socialnimi idejami. Pojem krščanski socializem je bil zelo v rabi med leti 20 in 30 - mišljen kot krščanski socialni nauk. Ko se je

socialna demokracija prisvojila besedo »socializem« za svoje težnje po splošni socializaciji gospodarstva ter izrazitem sovražstvu do krščanstva, so se krščanski sociologi oddaljili od uporabe besede »krščanski socializem«. V okrožnici Quadragesimo anno iz leta 1931 papež Pij XI. pojasni: »V izrazu krščanski socializem je protislovje: Nihče ne more biti pravi katoličan in pravi socialist«. S časom je dr. Gosar prišel do zaključka, da opusti besedi »krščanski socializem« in je izbrani družbeni sistem označil kot »sistem krščanskega socialnega aktivizma«.

Drugo poglavje Finkovega predavanja pa se je nanašalo na trenja v katoliškem taboru v 30-tih letih. Tako kot v vseh ostalih evropskih državah je bil med vojno navzoč katolicizem, liberalizem in socializem. Velikokrat so se komunisti skrivali pod izrazom socialisti, ker je bila komunistična stranka v Jugoslaviji prepovedana - socialistična pa ne. Tako je pojem krščanski socializem bil povod za še večjo nejasnost in zmešnjavo tudi v katoliškem taboru. Marksistično prevratništvo se je tudi infiltriralo v katoliške vrste. Dr. Andrej Gosar je bil predavatelj na prvem Bohinjskem tednu (1937) in tudi na drugem leta 1939. Ves čas se je pošteno in odkrito prizadeval »za možnost strpnega sožitja« med različnimi krščanskimi pogledi na socialno problematiko. Ravno zaradi te Gosarjeve drže je bil s strani nekaterih označen kot »sredinec«.

Dr. Andrej Fink na podlagi dokumentarnih dokazov ugotavlja, da na noben način dr. Andrej Gosar ne spada pod to označbo. Predavatelj sklepa, da »Dr. Gosar je bil premočrten človek in je bil daleč od nenačelnega 'sredinstva'. Tudi po značaju ni bil nikakršen neodločnež.«

Gosar je odločno odklonil vsako kolaboracijo z OF, ker je vedel, da jo vodijo komunisti, ki delajo le za revolucijo. Kidriču je direktno in jasno odgovoril: »Vem, da boste zmagali vi. Toda kljub temu ne morem z vami, ne danes in ne bom mogel takrat.«

Dr. Gosar je bil aretiran in Nemci so ga poslali v Dachau, od koder se je vrnil junija 1945. Morda ga je ta okoliščina rešila komunističnih zaporov. Do upokojitve mu je nova oblast delno pustila njegovo katedro na Tehnični fakulteti, a so mu vzeli pravo, ekonomijo in sociologijo. Smel je poučevati le zemljiško knjigo in rudarsko pravo, torej povsem irelevantne stvari. Gosarjeve besede so kot nalašč napisane za sodobne politike: »Zares odločilno je, da mora vse naše delo za obnovo družbe izhajati iz globoke zavesti, da opravljamo s tem le svojo dolžnost ljubezni do Boga in do bližnjega.«

Finkovemu tehtnem in zanimivem predavanju z bogatim slovenskim besednjakom je sledilo število vprašanj s strani publike, kar je razodevalo pomembnost in zanimanje slušateljev za to temo.

K. C.

SPOMINI - ZA ZGODOVINO

Nepoznani rešitelj (2)

Zaključimo z objavo članka, ki ga je napisal g. Jerry Zupan za mesečni časopis *Slovenian American Times* v Clevelandu, v katerem opisuje, po pripovedovanju svojega tasta Antona Babnika, begunsko pot čez Ljubelj maja 1945. Članek nam je v prevodu posredoval Franci Markež.

Ko je to razmišljal, se približa enota 2. polka srbskih Prostovoljcev (SDK) in se napoti k vhodu v tunel. Okrog 50 mož, vsi v uniformah, dobro oboroženi, nekateri celo s britanskimi brzostrelkami. Njihov poveljnik, poročnik Vučičević, borčevsko ime Štuka, stopi naprej in ko zagleda Babnika v jugoslovanski uniformi, ga pozdravi kot »brata«.

Srbski oficir, star okrog 30 let, visok, postaven, tempopolt, pravi vojak. Brez formalnosti vpraša A.B.-ja v srščini: »Koliko časa že čakate tukaj?«

»Moja skupina je prispela danes zjutraj«. Potem pokaže proti SS častniku pri vhodu: »On dovoljuje le Nemcem, da gredo skozi.«

»Tako ne bo šlo! (Nema toga!)«, se razjezi srbski častnik. »Ne smemo dovoliti tega.«

Potem gre do SS Sturmführerja in se postavi manj kot meter od njega. A.B. je slišal hiter pogovor v nemščini. Vučičević prvi spregovori:

»Mi gremo čez mejo. Moramo takoj oditi.« Nobene prošnje za dovoljenje, le dejstvo!

»Ne dovolim!« rezko odgovori esesovec in prezirljivo pogleda tega slovanskega Untermensch-a.

»Mi imamo prav tako pravico kot vi, četudi ste nemška vojska.«

»Mar mi je!« zavpije nazaj SS častnik, razdražen, da se kdo upa upirati njegovemu povelju.

Zavrnil ga je brez argumenta. V Vučičeviću je rasla jeza. Ta SS oficir se ne bo premislil. Srb se obrne, stopi nekaj korakov nazaj, kjer so stali njegova skupina in A.B. Ni zgubljal časa, da bi kaj razlagal ali se posvetoval.

»Oni nam ne bodo prepovedali, da gremo skozi. Pokrijte me, fantje!«

Vučičević se obrne in v treh korakih zopet stoji oči v oči pred esesovcem. V hipu potegne srbski poročnik pištolo in ustrelil SS častnika v prsi. En strel. Bang!

Presenečenim stražarjem pokaže s pištolo na mrtvega oficirja. V istem trenutku celotna srbska skupina nameri svoje orožje na tistih pol ducata esesovskih stražarjev nad vhodom. Odmev poka jim še šumi v ušesih. Ko so se presenečeni stražarji komaj zavedli, je nanje merilo petdeset pušk. Nihče se ni upal premakniti, nihče ni niti krenil, nihče ni streljal ... Hvala Bogu!

»Ne počenajte neumnosti,« jim zavpije po nemško poročnik Vučičević. »Pridite dol in lahko greste skozi tunel.« Minilo je nekaj napatih sekund. Vojne je bilo že konec in nihče ni hotel tukaj umreti zaradi nesmiselnega ukrepanja. Mladi SS vojaki so se spustili po grebenu

dol, pod kritjem desetih srbskih pušk. Pobrali so svojega mrtvega poveljnika in izginili v predoru ... Četa srbskih prostovoljcev se je zgubila za njimi ...

Vse se je zgodilo tako hitro, da še tisti, ki so bili blizu vhoda, niso razumeli, zakaj gre. A klic »SS blokada je odstranjena« se je razširil kot požar. »Predor je odprt za vsakogar!« Mora strahu in obupa je izhlapela kot jutranja megla. Vsa natpana množica slovenskih beguncev se je začela premikati ... proti črni luknji v gori. Kilometer in pol skozi predor v temi in zagledali bodo svetlobo dneva na avstrijskih tleh. Tu so sedaj na varnem ...

Kako so se motili!

...

»Kdor reši eno življenje je prav tako zaslužen kot če bi rešil ves svet«, pravijo. Kaj pa tisti, ki je rešil tisoče? S tem pogumnim dejanjem, tako kratkim a tako ogromnim, je poročnik Vučičević rešil morda več tisoč Slovencev pred mejnim predorom, tistega maja leta 1945. In na tisoče več, če prišteješ še njihove potomce. Tudi jaz ne bi napisal tega članka, saj sta bila moj oče in moja mati na tej poti. Po sedmih desetletjih naj ta poročnik prejme zaslužno priznanje za svoje hrabro dejanje v srcu tistih, ki jih je rešil.

Poročnik Vučičević, odslej te slovenski narod ne bo nikoli pozabil!

Jerry G. Zupan, 9. aprila 2014

NOVICE IZ SLOVENIJE

SPREMENBA VETRA?

Mednarodni denarni sklad (IMF) Sloveniji po novem za letos napoveduje 1,4-odstotno rast bruto domačega proizvoda (BDP), enako gospodarsko rast pa pričakuje tudi prihodnje leto. S tem je sklad občutno popravil svoje napovedi. Aprila je Sloveniji za letos napovedoval še 0,3-odstotno krepitev gospodarske dejavnosti. Za prihodnje leto je IMF Sloveniji aprila napovedoval 0,9-odstotno rast.

KAJ ZANIMA JAPONCE

Dvodnevni obisk v Sloveniji je začela delegacija 15 predstavnikov japonskih podjetij, ki imajo sedež oziroma podružnico v Evropi in jih zanima poslovno sodelovanje s slovensko državo. Namen obiska je spoznavanje slovenskega gospodarstva, poslovnega in investicijskega okolja ter iskanje možnosti za dvostransko sodelovanje. Japonska podjetja v Sloveniji naj bi zanimali predvsem logistika, energetika, infrastrukturni projekti, avtomobilska industrija in ostali investicijski projekti.

OHRANITI IN PODPIRATI DRUŽINSKE KMETIJE

V Slomu pri Ponikvi, rojstnem kraju zavetnika kmetov Antona Martina Slomška, je potekalo 11. vseslovensko srečanje kmetov. Udeležilo se ga je več kot tisoč kmetov iz vse Slovenije, namenjen pa je bil mednarodnemu letu družinskega kmetovanja. Na slovesni akademiji je zbrane nagovorila direktorica Mlekarne Planika Anka Lipušček Miklavič. Med drugim je poudarila, da je treba ohraniti in podpirati družinske kmetije, saj bomo le tako lahko zagotovili prihodnost slovenskemu kmetstvu na podeželju in to v pogojih, ki niso najbolj rožnati.

JOAN BAEZ SPET V LJUBLJANI

V Gallusovi dvorani Cankarjevega doma je nastopila glasbena legenda Joan Baez. V svoji več kot 50-letni glasbeni karieri je Baezova nanizala številne uspešnice. V Ljubljani je kantavtorica nazadnje nastopila pred sedmimi leti.

PO POMOTI ALI PA NALAŠČ

Zaradi vožnje v nasprotno smer na avtocestah in hitrih cestah so v letošnjem letu po podatkih policije umrle tri osebe, lani v celem letu pa ena. Sistemi Darsa so sicer letos do oktobra na slovenskih avtocestah zabeležili 50 voženj v napačno smer, lani v vsem letu pa 54. Razlogi, zakaj pride do tega, pa so različni, včasih so to tudi stave.

PO SVETU

EU IN ŠIRITVENA STRATEGIJA

Evropska komisija je sprejela širitveno strategijo 2014, v kateri je ocenila napredek držav Zahodnega Balkana in Turčije v zadnjih letih ter predstavila izzive za prihodnost. Do kandidatke je Bruselj kritičen. Evropski komisar za širitev Štefan Füle pa je poudaril, da bo širitvena politika temeljila na treh stebrih: pravni državi, gospodarskemu upravljanju, reformi javne uprave in krepitvi demokratičnih institucij. Ko gre za Turčijo, ima komisija resne pomisleke glede neodvisnosti sodstva in zaščite temeljnih svoboščin. Albanija je junija zaradi napredka pri izvajanju reform dobila status kandidatke. Kosovo pa je po oceni komisije doseglo velik napredek v zvezi s stabilizacijsko-pridružitvenim sporazumom in pokazalo veliko poguma, da reši odprta vprašanja iz preteklosti. Pristopni proces z Makedonijo pa je zastal in na področju svobode izražanja, svobode medijev ter neodvisnosti sodstva celo nazadoval. Bosna in Hercegovina pa mora pokazati več kolektivne politične volje za približevanje Evropski uniji ter izvesti prepotrebne reforme na socialnem in gospodarskem področju.

POMOČ GAZI

Območje Gaze, v katero so v zadnjih mesecih oprte oči svetovne javnosti, je po intenzivnih napadih v veliki meri ostalo razdejano. Svoje domove je zapustilo več kot četrtina prebivalstva; približno sto tisoč ljudi je ostalo brez strehe nad glavo. Mednarodna skupnost je zato priskočila na pomoč. V Kairu je v nedeljo potekala darovalna konferenca, ki sta jo skupaj gostila Egipt in Norveška. Mednarodna skupnost je zbrala kar 5,4 milijarde dolarjev pomoči za obnovno območje Gaze, je razkril norveški zunanji minister Boerge Brende. Darovalci so se zavezali, da bodo pomoč začeli čimprej izplačevati. Približno polovica sredstev bo namenjena obnovi mesta, druga polovica bo najverjetneje namenjena Palestincem. Med udeleženci je bil najbolj radodaren Katar, ki je napovedal dar v višini milijarde dolarjev. Evropska unija bo prispevala skupno 450 milijonov evrov, ZDA pa 212 milijonov dolarjev. Spomnimo, v izraelskih napadih na območje Gaze je poletni umrlo skoraj 2200 Palestincev, večinoma civilistov. Na izraelski strani je bilo izgubljenih 73 življenj,

PISALI SMO PRED 50 LETI

DA NE BO PREPOZNO

V časopisih beremo, da je v enem mesecu izginilo neznankam 113 mladoletnih deklet, da je policija odkrila v nekem stanovanju pet štirinajstletnih fantov, pijanih od mamil v družbi že starejših izvedenih propalic moškega in ženskega spola.

Človeka kar mrzab pretresa, ko to bere. Nehote se vpraša: ali ima ta mladina očeta in mater? Ali vsaj enega on obeh? Ali more mati mirno spati, dokler se mladoletni sin ali še hujše mladoletna hčerka ne vrne domov pozno v noč? In ko se vrneto, ali zahteva točen odgovor kje in s kom sta bila? Ob prvem sumu bi morala brezpogojno nekaj storiti: prepričati se, ali je ni sin ali hčerka nalagala in osleparila za njeno lahkovernost. »Grem k prijateljici in z njo v kino, ali pa gledati TV«, ali »Gremo s prijatelji v bar«. Lahko je to res, lahko pa tudi gre za izgovor za katerim se pričenja pot navzdol, v brezno. Zato: proč z naivnostjo! Pozor! ...

SLOVENCI V ARGENTINI

Ramos Mejía. V soboto, 27. septembra, je bil v Slomškovem domu VI. redni prosvetni večer. Na sporedu je bilo zanimivo predavanje g. dr. Mirka Gogala o framasonski organizaciji. Predavatelj je obdelal temo z njemu značilno temeljitostjo in na jasn način. ... Lepo število poslušalcev - bilo jih je okoli 70 - je z velikim zanimanjem sledilo tehtnim izvajanjem. ...

Slovenska vas v Lanusu. XII. mladinski dan je tudi letos, kot že vrsto let, pripravila lanuška slovenska mladina, ki naj bi bil v nedeljo, 20. septembra. Slabo vreme je dopustilo izvedbo le dopoldanskega programa. .. Popoldanski program je bil zaradi nevarnosti dežja preložen na nedeljo, 27. septembra. ...

Osebnosti. Družinska sreča. V družini Janeza Miklja in njegove žene ge. Tičke roj. Hafner se je dne 3. oktobra t. l. rodil sinček Janez Aleksander. Srečni družini naše čestitke!

(*Svobodna Slovenija*, 8. oktobra 1964 - št. 41)

večinoma je šlo za vojake.

SESTANEK FINANČNIH MINISTROV

V prihodnjih tednih se bo pokazalo, kako trden je sistem evropskega dogovora za tesnejše usklajevanje proračunskih, gospodarskih in reformnih politik v EU. V sredo, 15. oktobra, se je iztekal rok, do katerega morajo članice EU proračunske predloge za leto 2015 poslati v presojo evropski komisiji. Nato bo na začetku novembra komisija objavila jesenske gospodarske napovedi za vse članice. Isti mesec bo objavila oceno njihovih proračunskih načrtov. Vročna jesen za finančne ministre evro območja se je že začela v Luksemburgu. Tja je odšel tudi Dušan Mramor, novi slovenski minister, ki sicer ni prvič finančni minister. Kolegi od njega pričakujejo, da jim bo predstavil prioritete nove slovenske vlade.

KURDISKI BORCI

Borci skrajne sunitske Islamske države, ki si že mesec dni prizadevajo prevzeti nadzor nad mestom Kobane, so se s kurdske borci, ki branijo mesto, spopadli le kilometer od sirske-turške meje. Turška vojska medtem še ostaja na svojih položajih tik ob meji, je pa Združenim državam dovolila uporabo svojih vojaških letališč blizu meje s Sirijo. Po zadnjih podatkih nekaterih tujih agencij so se vneli spopadi med pripravniki skrajnežev Islamske države in kurdske borci le kilometer od turške meje, severno od mesta Kobane. Skrajneži želijo s tem Kurdom onemogočiti edini preostali prost prehod v Turčijo in nazaj, ki so ga doslej uporabljali begunci, pa tudi kurdski prostovoljci.

RESUMEN DE ESTA EDICION

CAMBIO DE CANDIDATO

Eslovenia, como los otros miembros de la Unión Europea, tiene derecho a un lugar en el gobierno de la unión. Para la nueva etapa se propuso el premier saliente Alenka Bratusek, a pesar de muchas opiniones contrarias, por carecer de conocimientos suficientes para el lugar que ocuparía. Eso quedó patente tras su exposición y el interrogatorio en la comisión respectiva, donde su candidatura fue rechazada. El premier actual, Miro Cerar, propuso en su reemplazo a Violeta Bulc, que ocupaba el lugar de ministra de desarrollo y proyectos estratégicos. Le espera el "examen" ante la misma comisión. (Pág. 1)

JUVENTUD EN LANUS

Las agrupaciones juveniles de la comunidad eslovena de Lanús organizaron la jornada anual según las tradiciones impuestas. Hubo misa de acción de gracias y también hubo mucho deporte: fútbol para los varones, voley para las chicas. La parte cultural de la tarde contó con la representación escénica sobre la base de comedias breves, escritas por los mismos jóvenes. El público quedó sumamente conforme y premió a los artistas con un prolongado aplauso. No faltó oportunidad para degustar variadas especialidades y también charlar con los amigos. (Pág. 3)

EXPOSICIÓN EN LA EMBAJADA

En el marco del ciclo "Buenos vientos para la cultura", que desde hace unos años organiza la Embajada de la República de Eslovenia expusieron esta vez dos artistas de la comunidad eslovena de Mendoza. Se trata de Sonia Stumberger y Helena Hirschegger. La primera expuso acuarelas y la segunda obras talladas en madera. La muestra, inaugurada por el embajador Sr. Tomaz Mencin, atrajo a un numeroso público, que apreció las hermosas obras expuestas, dialogó con las artistas y comentó la labor cultural de la embajada. (Pág. 3)

MIRADA HISTÓRICA

En un encuentro, organizado por la Acción Cultural Eslovena, el Dr. Andrés Fink disertó acerca de la vida y la importancia del Dr. Andrés Grohar, personaje importante en la preguerra y dirigente del campo social cristiano. El expositor reseñó las circunstancias y la acción de Grohar, quien rechazó la invitación a formar parte del llamado "Frente de Liberación", sabiendo que era un engaño comunista para llevar a cabo una cuenta revolución social. Pasó muchos años en los campos de concentración nazis, pero vuelto a su patria el nuevo régimen le permitió enseñar sólo materias técnicas sin dejarle ejercer docencia humanista. (Pág. 4)

DOS TRIUNFOS IMPORTANTES

El equipo esloveno de fútbol, dirigido por Srečko Katanec, participa de las rondas clasificatorias para la Eurocopa. Tras un comienzo desafortunado tuvo la semana pasada dos alegrías. Venció de visitante 1 a 0 a Suiza y luego 2 a 0 a Lituania. Los tres goles fueron convertidos por un histórico del fútbol esloveno, el delantero Novaković. Ocupando la segunda colocación en su grupo tendrá próximamente un examen muy exigente. Deberá enfrentar a Inglaterra en Londres. A pesar de ello los hinchas eslovenos mantienen la esperanza y se hacen grandes ilusiones. (Pág. 6)

SOLICITUD DE INFORMACIÓN

La Embajada de la República de Eslovenia en Buenos Aires busca a los familiares, como así también toda información del lugar y fecha de fallecimiento de los siguientes ciudadanos eslovenos: **BUCAJ, Andrej**, nacido en el año 1904 y según consta en los registros vivió en la Argentina; y **PERINCIĆ, Ljudmila**, nacida el 11/09/1907, casada el 25/06/1930 con Alojz Uršič.

A todos los parientes o conocidos, que dispongan de alguna información relativa a estas búsquedas, les solicitan que se contacten con la Embajada al teléfono 48940621 (interno 21) o vía mail a vba@gov.si. Desde ya muchas gracias por su gentil colaboración.

SVOBODNA SLOVENIJA / ESLOVENIA LIBRE

Fundador: **MILOŠ STARE** / Director: **Antonio Mizerit** / Propietario: **Asociación Civil Eslovenia Unida** / Presidente: **Franci Znidar** / Redacción y Administración: **RAMON L. FALCON 4158 - C1407GSR BUENOS AIRES - ARGENTINA** Tel.: (54-11) 4636-0841 / 4636-2421 (fax) / e-mail: esloveniau@sinectis.com.ar in esloveniau@gmail.com. **Za Društvo ZS:** Franci Znidar / **Urednik:** Tone Mizerit **Sodelovali so še:** Gregor Batagelj (dopisnik v Sloveniji), Marta Petelin in Jože Horn, Marko Kremžar, Franci Sušnik, Rok Fink, Katica Cukjati in Franci Markež. **Mediji:** STA, Radio Ognjišče, Družina in Časnik.si.

Naročnina Svobodne Slovenije: Za Argentino, \$ 820.-; pri pošiljanju po pošti: sivi papir, \$ 1120.-; beli papir \$ 1270.-; Bariloche; \$ 950.-; obmejne države Argentine, 260.- US dol.; ostale države Amerike, 290.- US dol.; ostale države po svetu, 320.- US dol.; vse za pošiljanje z letalsko pošto. Z navadno pošto, 210.- US dol. za vse države. Dolg za letnike v zaostanku se plača po ceni naročnine tekočega leta. **Svobodna Slovenija izhaja s podporo Urada za Slovence v zamejstvu in po svetu RS.**

Čeke: V Argentini na ime „Asociación Civil Eslovenia Unida“, v inozemstvu (bančne čeke, ne osebne) na ime „Antonio Mizerit“. Oblikovanje in tisk: **TALLERES GRÁFICOS VILKO S.R.L.** / California 2750-C1289ABJ Buenos Aires-Argentina / Tel.: (54-11) 4301-5040 / E-mail: info@vilko.com.ar

MALI OGLASI

TURIZEM

TURISMO BLED

EVT Leg. 12618
Dis. 2089de Lucía Bogataj
Monseñor Marcón 3317 B, San Justo
Tel. 4441-1264/1265**GREGOR BATAGELJ, turistični vodnik v Sloveniji.** Slovenski/španski jezik. Mob.: +386-(0)31-567-098. E-naslov: mgbatagelj@gmail.com

ZOBOZDRAVNIKI

Dr. Damijana Sparhakl - Zobozdravnica - Splošna odontologija - Belgrano 123, 6. nadstr. "4" - Ramos Mejía - Tel.: 4464-0474.

ADVOKATI

Dobovšek - odvetniki

Somellera 5507 - C1439AAO - Capital Federal - Tel/Fax 54-11-4602-7386
E-mail: estudio@estudiodobovsek.com.ar**Dr. Marjana Poznič** - Odvetnica - Uradna prevajalka za slovenski jezik. Lavalle 1290, pis. 402 - Tel. 4382-1148 / 15-4088-5844 - mariana.poznic@gmail.com**Dra. Ana C. Farreras de Kocar** - Sucesiones - Contratos - Familia - Comercial - Laboral - Civil - Jubilaciones - Pensiones. Martes y jueves de 16 a 19 hs. Avellana 174 1º Piso (1704) Ramos Mejía, Buenos Aires. Tel.: 4469-2318 Cel: 15-6447-9683 e-mail: farrerasanac_te@yahoo.com.ar

GASTRONOMIJA

Apetit od torška do vključno sobote od 19. ure naprej. Praznovanja, obletnice, srečanja. Cene ugodne, pristna domača hrana in kvalitetna postrežba. Rezervacije: 4658 4158. Avellana 450, Ramos Mejía, Buenos Aires.

Planika catering - Ani Rode

Slovensko in mednarodno pecivo po naročilu - Tel.: 4655-4422 ali 15-4073-3495

VERA WINES - VINOTEKA

Prodaja domačih in uvoženih vin in penin. Poroke, praznovanja, podjetniška darila. Tel.: 4342-4112; Cel.: 15-3941-0078 - info@verawines.com.ar - Av. de Mayo 769, CABA. Od ponedeljka do petka od 11.30 do 19.30 ure, v sobotah pa od 10-18.ure.

POSREDOVANJA
PATAGONIA Storitve

María Cristina Breznikar Rant s.p. Vaš kontakt v Sloveniji. Osebna potovanja. Vzpostavimo stik med sorodniki. Pokojninski postopki, najemnine in več drugih storitev. E-mail: patagonia.storitve@yahoo.com

SLOVENCİ IN ŠPORT

ROKOBORER KUHAR

Slovenski rokoborec Jure Kuhar je na vojaškem svetovnem prvenstvu v New Jerseyju osvojil bronasto kolajno v grško-rimskem slogu. Kuhar je v borbi za bron v kategoriji do 75 kilogramov z 9:5 premagal Švicarja Jonasa Bosserta.

USPEŠNI SKAKALEC

Smučarski skakalec Jernej Damjan, ki je v soboto v Klingenthalu v roke prejel pokal za skupno zmago na tekmah poletne velike nagrade, je v petek proslavil uspešno poletno sezono. Zmage je vesel, a v isti sapi poudarja, da zanj šteje le zimska sezona, ki se bo začela že čez sedem tednov, 21. novembra prav v Klingenthalu.

BERTONCELJ ČETRTE

Telovadec Sašo Bertonecelj je v finalu gimnastičnega svetovnega prvenstva v kitajskem Nanningu na konju z ročaji pristal na četrtem mestu. Zmagal je olimpijski prvak Madžar Krisztian Berki, pred Hrvatom Filipom Udejem in Francozom Cyrilom Tommasonom.

SE TINA POSLAVLJA?

Tina Maze kondicijsko zelo dobro pripravljena pričakuje novo sezono svetovnega pokala, ki se bo čez dva tedna začela z veleslalomsko premiero v Söldnu. Slovenska šampionka je v intervjuju za spletni portal Sportal razkrila, da po koncu tekmovalne sezone načrtuje premor, ki pa še ne bo pomenil zanesljivega konca kariere.

DAROVI

V dobrodelni sklad Zveze slovenskih mater in žena je N.N., Olivos, daroval 5.000.- pesov. **Bog plačaj!**

RPO14

Uradne ure za stranke
v Slovenski hiši
(atención al público)

V pisarnah v Slovenski hiši (Zedinjena Slovenija, Dušnopastirska pisarna, Svobodna Slovenija) smo na razpolago rojakom:

ponedeljek, sredo in petek, od 12. do 18. ure.
Hvala za razumevanje!PORAVNAJTE
NAROČNINO!Slovenska kulturna akcija
vas prrščno vabi na večerposvečen **dr. Milanu Komarju**Predaval bo **prof. Martin Sušnik**na temo **Pedagogija srca - Komarjev nauk o vzgoji**

V soboto, 25. oktobra ob 20. uri, v Debeljakovi dvorani v Slovenski hiši.

Društvo Slovenska Pristava
vabi na

47. PRISTAVSKI DAN

v nedeljo, 26. oktobra

- ob 11.00 zbiranje gostov
- 11.15 pozdrav in dviganje zastav
- 11.30 sv. maša
- 13.00 slavnostno kosilo
- 16.30 kulturni program, igra Conorja McPhersona **Jez**

Sredi pomladi bomo zaključili slavje na vrtu Pristave
s prosto zabavo in v prijetni domači družbi.

Vas pričakujemo!

Prijava za kosilo pri družini Kríž (tel. 15-5512-6709) ali Kenda (tel. 4627-4935).

Slovenija dvakrat, Novaković trikrat

Slovenska nogometna reprezentanca je na drugi tekmi kvalifikacij za evropsko prvenstvo 2016 v Mariboru premagala Švico z 1:0. Švica je bila v polju tista, ki je narekovala ritem igre, medtem ko so domači zgolj čakali na protinapade. Zmagovalni zadetek je prišel proti koncu igre, ko je Novaković z enajstmetrovko odločil tekmo.

Novakovića niso mogli ustaviti

Na tretji tekmi kvalifikacij v Vilniusu je Slovenija premagala Litvo z 2:0. Katančevi izbranci so na neobičajnem, z

katero sta bila vpletena še Andraž Kirm s podajo z leve strani in Nejc Pečnik, ki je žogo z desne potisnil nazaj v sredino kazenskega prostora.

Štiri minute zatem so Slovenci udarili še enkrat, kaznovali bolj odprto litovsko igro, ko je Kevin Kampl podal z leve v kazenski prostor do Novakovića, temu je domači vratar Giedrius Arlauskis prvi strel obranil, pri drugem iz bližine pa je bil nemočen, tako da je izkušeni napadalec v statistiko vpisal še svoj 28. zadetek.

Latvijci na kolena

umetno travo pokritem igrišču majhnega stadiona sredi Vilniusa že v prvem polčasu opravili zadano nalogo.

V zvezni vrsti sta v zdaj že v standardni postavitvi 4-2-3-1 tako od začetka priložnost dobila Dalibor Stevanović, ki na tekmi proti Švici ni smel igrati zaradi rdečega kartona ob porazu v Estoniji, in Nejc Pečnik, ki je v zadnjih - približno 15 minutah - obračuna v Ljudskem vrtu pomagal do uspeha proti Švici.

V 33. minuti je Novaković povedel v vodstvo, ko je z dobrih desetih metrov učinkovito končal akcijo, v

Izbrance selektorja Srečka Katanca čaka naslednji kvalifikacijski obračun 15. novembra v Londonu proti Angliji.

Zmagovita ekipa Slovenije

OBVESTILA

ČETRTEK, 16. oktobra:

Z.S.M.Ž. San Martin vabi na mesečni sestanek v Domu ob 16. uri. Govorila bosta dr. Peter Hafner o Alzheimerju in lic. Damian Diez o zdravi dieti. Vsi lepo vabljeni!

SOBOTA, 18. oktobra:

Redni pouk na srednješolskem tečaju RMB, ob 15. uri v Slovenski hiši.**Predavanje v Slovenski hiši »Slovenija v iskanju Božjega delca«** v priredbi S.K.A.**V San Martinu ob 19.00 uri ponovitev igranja »Zdravnik po sili«** v treh dejanjih, v izvedbi gledališke skupine Slovenska vas.

NEDELJA, 19. oktobra:

Materinski dan.

SOBOTA, 25. oktobra:

Redni pouk na srednješolskem tečaju RMB, ob 15. uri v Slovenski hiši.**Na Pristavi igra »JEZ«**

SOBOTA, 25. oktobra:

Šolski izlet v Glew.

NEDELJA, 26. oktobra:

Obletnica na Pristavi.

SREDA, 29. oktobra:

Seja voditeljic osnovnih šol ob 19.30 v Slovenski hiši.Conor McPherson
Prevod: Tina Mahkota**Proslava 60. obletnice S.K.A. je zaradi organizacijskih težav preložena na poznejši datum.**